

तथा ख्यातविधानञ्च योगसञ्चार एव च । चौरैराटविकैश्चैः परराष्ट्रस्य पीडनं ।

अग्निदैर्गर्दैश्चैव प्रतिरूपककारकैः । श्रेणीमुख्यापजापेन वीरुधश्चेदनेन च ।

२१०

भूषणेन च नागानामातङ्काजननेन च । आराधनेन भक्तस्य प्रत्ययोपार्जनेन च ।

सप्ताङ्गस्य च राज्यस्य द्वासवृद्धी समञ्जसं । कृतसामर्थ्ययोगाश्च राष्ट्रस्य च विवर्द्धनं ।

अरिमध्यस्थमित्राणां सम्यक् चोक्तं प्रपञ्चनं । अवमर्दः प्रतीघातस्तथा चैव बलीयसां ।

व्यवहारः सुसूक्ष्मश्च तथा कण्टकशोधनं । शमो व्यायामयोगश्च त्यागो द्रव्यस्य संग्रहः ।

अभृतानाञ्च भरणं भृतानाञ्चान्वेक्षणं । अर्थस्य काले दानञ्च व्यसने चाप्रसङ्गिता ।

२१०१

तथा राजगुणैश्चैव सेनापतिगुणैश्च ह । कारणञ्च त्रिवर्गस्य गुणा दोषास्तथैव च ।

दुष्टेष्मिन् विविधं वृत्तिश्चैवानुवर्तिनां । सङ्कितत्वञ्च सर्वस्य प्रसादस्य च वर्जनं ।

अलम्बलाभो लम्बस्य तथैव च विवर्द्धनं । प्रदानञ्च विवृद्धस्य पात्रेभ्यो विधिवत्ततः ।

विसर्गोऽर्थस्य धर्मार्थं कामहेतुकमुच्यते । चतुर्थं व्यसनाघाते तथैवात्रानुवर्णितं ।

क्रोधजानि तथोग्राणि कामजानि तथैव च । दशोक्तानि कुरुश्रेष्ठ व्यसनान्यत्र चैव ह ।

२१०२

मृगयाक्षास्तथा पानं स्त्रियश्च भरतर्षभ । कामजान्याङ्गराचार्याः प्रोक्तानीह स्वयम्भुवा ।

वाक्पातुष्यं तथोग्रत्वं दण्डपातुष्यमेव च । निग्रहोऽथात्मनस्त्यागमर्थदूषणमेव च ।

यन्त्राणि विविधान्येव क्रियास्तेषाञ्च वर्णिताः । अवमर्दः प्रतीघातः केतनानाञ्च भञ्जनं ।

चैत्यद्रुमावमर्दश्च रोधः कर्मानुशासनं । अपस्करोऽथ गमनं तथोपायाश्च वर्णिताः ।

पणवानकशङ्खानां भेरीणाञ्च युधिष्ठिर । उपार्जनञ्च द्रव्याणां परिमर्दश्च तानि षट् ।

२१०३

लम्बस्य च प्रशमनं सताञ्चैवाभिपूजनं । विद्वद्भिरेकीभावश्च दानहेमविधिज्ञता ।

मङ्गलालम्बनञ्चैव शरीरस्य प्रतिक्रिया । आहारयोजनञ्चैव नित्यमास्तिक्यमेव च ।

एकेन च यथोत्थेयं सत्यत्वं मधुरा गिरः । उत्सवानां समाजानां क्रिया केतनजास्तथा ।

प्रत्यक्षाश्च परोक्षाश्च सर्वाधिकरणेष्वथ । वृत्ते भरतशार्दूल नित्यञ्चैवान्वेक्षणं ।

अदण्डत्वञ्च विप्राणां युक्त्वा दण्डनिपातनं । अनुजीविस्वजातिभ्यो गुणैर्भ्यश्च समुद्भवः ।

२१०४

रक्षणञ्चैव पौराणां राष्ट्रस्य च विवर्द्धनं । मण्डलस्था च या चिन्ता राजन् द्वादशराजिका ।

दासप्रतिविधा चैव शरीरस्य प्रतिक्रिया । देशजातिकुलानाञ्च धर्माः समनुवर्णिताः ।

धर्मस्वार्थश्च कामश्च मोक्षश्चात्रानुवर्णितः । उपायस्वार्थलिप्सा च विविधा भूरिदक्षिण ।

मूलकर्मक्रिया चात्र मायायोगश्च वर्णितः । दूषणं श्रोतसाञ्चैव वर्णितञ्च स्थिराम्भसां ।

यैर्यैरुपायैर्लोकस्तु न चलेदार्यवर्त्मनः । तत्सर्वं राजशार्दूल नीतिशास्त्रेऽभिवर्णितं ।

२१०५

एतत् कृत्वा शुभं शास्त्रं ततः स भगवान् प्रभुः । देवानुवाच संहृष्टः सर्वोऽङ्कपुरोगमान् ।

उपकाराय लोकस्य त्रिवर्गस्थापनाय च । नवनीतं सरस्वत्या बुद्धिरेषा प्रभाविता ।

दण्डेन सहिता ह्येषा लोकरक्षणकारिका । निग्रहानुग्रहरता लोकाननुचरिष्यति ।